

A ONU proclamou 2008 como o Ano Internacional das Linguas, para pór de manifesto a necesidade de defendermos e de preservarmos as linguas do mundo. As universidades catalás queremos contribuír a iso facendo difusión entre a comunidade universitaria da importancia que ten a sustentabilidade da diversidade lingüística.

No mundo fálanse entre 4.000 e 6.000 linguas, das cales segundo as estimacións máis optimistas o 50% corren perigo de extinguirse nos próximos cen anos e o 96% son faladas por só o 4% da poboación mundial.

O número de falantes é un factor importante, pero non sempre é un bo indicador da saúde dunha lingua. As condicións óptimas que aseguran a vitalidade dunha lingua son complexas. Son unha conxunción de apoio institucional, utilidade da lingua na esfera económica do país e utilización nos medios de comunicación globais, co sentimento de fidelidade dos falantes cara á propia lingua e a consideración que estes teñen dela como símbolo identitario factores tan ou máis esenciais.

O estudante lingüisticamente sustentable valora as persoas, e por iso non espera que se subordinen. Valora a diversidade, porque é unha persoa libre e sabe que a liberdade implica non renunciar a ser quen es. Valora o coñecemento, porque o fai máis libre e humano. O estudante lingüisticamente sustentable é consecuente, e por iso o seu comportamento lingüístico vai a prol das persoas, da diversidade e do coñecemento.

SE RESPECTUOSO CON TODAS AS LINGUAS

Cando dis que unha lingua non che gusta, ou que non é útil ou importante, sen te decatares, estás a aplicar estes prexuízos ás persoas que a falan. Todas as linguas son iguais e todas son distintas.

OBSERVA E ESCOITA: INTERÉSATE POLAS LINGUAS DA TÚA CONTORNA

Moí a miúdo preto de ti fálanse linguas que nin tan sequera sospeitas. Que non sabes nin como se chaman. Moitas veces saber o nome destas linguas ou algunha palabra nelas é suficiente para demostrares que aprecias a quen te rodea, que non che resultan indiferentes. Di *grazas* a alguén na súa lingua e seguro que lle arrincarás un sorriso.

NON TEÑAS MEDO A APRENDERES NOVAS LINGUAS, SEMPRE SERÁN AS TÚAS ALIADAS

Moita xente pensa que unha lingua ou se fala ou non se fala, e que non hai termo medio. Ou que para facer entrar unha lingua na cabeza antes debe saír outra. Aprender, pouco ou moito, unha lingua non significa esquecer outra, nin falala peor. Unha soa palabra pódete resultar útil, e chegues até onde chegues, un pouco é mellor que nada. Sempre gañarás.

AS LINGUAS ÁBRENTE NOVAS PERSPECTIVAS: NON RENUNCIÉS ÁS FONTES DE COÑECEMENTO QUE CHE OFRECEN AS DISTINTAS LINGUAS

Todas as linguas conteñen coñecemento e producen novo saber; non te limites ao inglés. Non ignores o que está escrito en linguas próximas. A miúdo descubrirás que as podes ler e entender moito máis do que cres, e que as boas ideas non

teñen lingua, ou que todas as linguas teñen boas ideas. As distintas linguas expresan miradas distintas sobre a realidade. Aprender linguas distintas axudarache a ensanchar miras.

DÁ VOZ AOS MINORITARIOS E ESCÓITAOS

Entre todos os minoritarios constituímos unha maioría. Non contribúas a acentuar o desequilibrio lingüístico, non trates as linguas con poucos falantes como non che gusta que te traten a ti. Se podes elixir, dá prioridade a quen contan con menos altopalantes. Axúdaos a chegar a todas partes e eles axudaranche a ti.

NON IMPOÑAS LINGUAS DOMINANTES, REPLANTA LINGUAS AMEAZADAS

O escritor norcatalán Joan Lluís Lluís afirma que a moitos cataláns do sur gústalles ir á Cataluña francesa a demostraren o ben que fala francés. Non fagas só de difusor das grandes linguas en detrimento das que teñen menos falantes. Procura interesarte pola lingua que pode extinguirse: verás que é útil e necesaria, e contribuirás con iso á reforestación lingüística.

UN PEQUENO MERCADO PODE SER UNHA GRAN PORTA

É importante non confundires a audiencia potencial coa real. Escribires ou falares nunha lingua de moitos falantes non é ningunha garantía de ser escoitado. En cambio, falares como quen temos máis preto é facéste ouvir. O importante non é a cantidade de xente que podería entenderte, senón as persoas a quen de verdade dis algo. Cando Shakespeare escribía, os anglófonos non chegaban a seis millóns.

PRACTICA A DIVERSIDADE LINGÜÍSTICA CANDO TE MOVAS POLO MUNDO

Aproveita toda a riqueza e diversidade que o mundo che ofrece se o escoitas. Non vaias a Gales ou a Malta só a aprender inglés. Tenta falar as linguas dos lugares que visitas: canto menos agarden os teus interlocutores ouvirte dicir cousas na súa lingua, máis se alegrarán diso.

PRESERVA O TEU ESPAZO DE LIBERDADE: A LINGUA NON CHA PODEN QUITAR SE TI NON QUERES

As linguas non son cousas, non se estorban entre elas: non te deixes convencer do contrario. Seguramente ao longo da vida non sempre poderás falar na primeira lingua que aprendiches, pero sempre poderás mantela: é un coñecemento que che axudará a coñecer outras linguas. Non o esquezas: cantas máis linguas sabes, máis sabes da túa lingua e do mundo.

NON EXCLÚAS A NINGUÉN DUNHA LINGUA

As linguas, sobre todo as pouco faladas ou pouco entendidas, crean vínculos invisibles, son sinais de benvida, transforman un estraño nun veciño. Non prives aos demais de aprenderen e de usaren a túa lingua. Non lles digas coa lingua que non son dos teus. En Cataluña, por exemplo, pide sempre que che falen tamén en catalán; non te quedas fóra. O catalán é un pasaporte que non caduca: obteno para sempre.

LINGÜÍSTICAMENTE SUSTENTABLE

ένα · δύο · τρία · τέσσερα · πέντε

Contingut elaborat per:

GELA | Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades

Un projecte dels serveis lingüístics universitaris de:

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

 UNIVERSITAT DE BARCELONA

 UdG
Universitat de Girona

Universitat de Lleida

 UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

 UNIVERSITAT POMPEU FABRA

 UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC

Hi col·labora:

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació,
Universitats i Empresa

yun · sin · šrađ · rb`a · hemsā · se